

Motion till riksdagen 2021/22:1326

av Per-Arne Håkansson (S)

Säkerställande av ett hållbart trygghetssystem för frilansande kulturskapare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att se över hur tryggheten kan stärkas för frilansande kulturskapare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det sociala trygghetssystemet på arbetsmarknaden för frilansande kulturskapare, journalister, författare, musiker och konstnärer behöver stärkas.

Det har varit en fråga som på senare år alltmer uppmärksammas av berörda. Nya förutsättningar i regelverken har inneburit att alltfler kulturskapare mer eller mindre känt sig tvingade att starta eget. Under den senaste 20-årsperioden har antalet egenföretagande kulturskapare ökat rejält då deras arbets- och uppdragsgivare säger sig vilja kunna fakturera istället för att anställa, något som anses både billigare och enklare för arbetsgivaren. Med denna motion tas dock fasta på arbetstagarens situation.

Genom organisationen Klys – Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd – samlas 14 medlemsorganisationer med totalt ca 30 000 medlemmar. Många av dessa är frilansare i någon form och tar uppdrag som visstidsanställda och/eller som egenföretagare. Arbetsmarknaden inom dessa områden har en särprägel. Antalet tillsvidareanställda är ett fåtal. Verkligheten för frilansande kulturskapare, såväl arbetstagare med korta anställningar som egenföretagare, är i många fall präglad av osäkerhet och otrygghet. Många utövare tar uppdrag på faktura och de ställs då inför svårigheter utifrån bristande tillgång till arbetslöshetsförsäkring.

I utredningen Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen har synpunkter lämnats från Klys – Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd – som genom sina 14 medlemsorganisationer är en samlad röst för professionella kulturskapare i Sverige. I

dialog med motionären har framförallt företrädare inom Svenska musikerförbundet fört fram frågan om ett starkare socialt trygghetssystem.

Enligt den beskrivning som lämnats hänvisas till att den som har ett flertal olika uppdragsgivare ofta står i ett starkt ekonomiskt beroendeförhållande till dessa.

En möjlighet som nämnts är att det bör skapas utrymme för arbetstagare att ta enstaka arbeten mot faktura utan att behöva behandlas som företagare och omfattas av företagarreglerna i arbetslöshetsförsäkringen. I ökad utsträckning förekommer att arbetsgivaren/uppdragsgivaren som villkor för att erbjuda arbetet kräver att detta faktureras, dvs att den enskilde uppträder som företagare.

Synpunkterna från de 14 medlemsorganisationer som Klys företräder torde vara av värde att beakta. De bygger på att med den svenska arbetsmarknadsmodellen som grund skapa förutsättningar för yrkesutövare och är ett sätt att utveckla och stärka kreativa näringar för jobb och konkurrenskraft.

En utredning som ser över dessa frågor bör övervägas. Syftet med denna motion är att de synpunkter som framkommit utifrån berördas perspektiv fortsatt beaktas.

De kulturella och kreativa näringarna är en erkänt stark tillgång för svensk konkurrenskraft. Det så kallade svenska musikundret är ett begrepp att värna som genererar såväl arbetstillfällen som stärk konkurrenskraft. Även inom film, konst och media har Sverige erkänt gott internationellt renommé.

För att skapa möjligheter för fortsatta framgångar inom dessa områden behöver vardagen för de som utövar själva arbetet och bedriver verksamhet och aktivitet lyftas fram.

Per-Arne Håkansson (S)